

LAKIALOITE 179/2006 vp

Laki rikoslain 23 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomessa on viime aikoina sattunut lukuisia kuolemaan ja vammoihin johtaneita alkoholin aiheuttamia liikenneonnettomuuksia. Vuosittain lähes sadan ihmisen kuolema ja yli tuhannen ihmisen loukkaantuminen aiheutuvat ajoneuvon kuljettamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena. Rattijuopumusten määrä on jatkuvasti kasvanut, ja liikenteen vilkastumisen seurauksena humalassa ajetut kilometrit ovat lisääntyneet. Myös rikoslain rattijuopumusrajaa alhaisemman alkoholimäärän vaikutuksen alaisena ajaneiden osuus liikenteessä on selvästi lisääntynyt. Noin joka sadas vastaantuleva autoilija ajaa lievästi alkoholin vaikutuksen alaisena.

Onnettomuusriski kasvaa, kun alkoholia on veressä. Silmien kyky seurata liikkuvaa kohdetta heikentyy jo alle 0,5 promillen humalassa. Alle 0,5 promillen alkoholipitoisuuksilla mm. pysähtymismatka pitenee, virheellisten toimintojen määrä lisääntyy ja toimintakyky kriittisissä tilanteissa heikkenee. Selvään kuljettajaan verrattuna 0,2—0,4 promillen humala nostaa onnettomuusriskin noin 1,4-kertaiseksi.

Nykyinen rattijuopumuksen raja on 0,5 promillea. Rattijuopumuksen raja tulisi alentaa 0,2 promilleen. Vähäisenkin alkoholin vaikutus yhdessä muiden päihteiden kanssa moninkertaistuu ja heikentää kuljettajan ajokykyä merkittävästi. Rattijuopumusrajan alentaminen 0,2 promilleen tukisi sekakäyttöön ja sen aiheuttamaan onnettomuusriskin kasvuun puuttumista. Kyse olisi liikenneraittiuuden esimerkistä ja kasvatuksesta turvalliseen liikenteeseen.

Valtioneuvoston vuonna 2001 hyväksymässä tieliikenteen turvallisuuden parantamista koskevassa periaatepäätöksessä todetaan, että kaikkien kuljettajien päihteiden käytön vähentämiseksi selvitetään edellytykset rattijuopumuksen promillerajan alentamiseksi 0,5 promilleesta 0,2 promilleen. Liikenneturva on selvityksissään rattijuopumuksen promillerajan alentamisen kannalla. Ruotsissa ja Norjassa promilleraja on laskettu 0,2:een ja rattijuopumusrikollisuus on vähentynyt. Myös liikenneonnettomuudet sekä kuolonkolarit ovat vähentyneet. Lisäksi kuljettajat ovat ajaneet aiempaa vähemmän alkoholin vaikutuksen alaisena. Lainsäädäntö on toiminut myönteisenä kasvatustekijänä.

Liikenneraittiuudessa tulee olla tavoitteena ehdoton päihteettömyys, joka merkitsee 0,0 promillea. Mutta koska mahdolliset mittalaittevirheet ja eräiden lääkeaineiden, luontaistuotteiden ja kosmeettisten valmisteiden sekä hygieniakemikaalien sisältämät vähäiset alkoholimäärät saattaisivat aiheuttaa käytännön tilanteissa tarpeettomia ongelmia, on aihetta asettaa raja, joka ei edellä mainituissa tilanteissa tuota asiallisesti aiheutonta epäilyä. Alle 0,5 promillen alkoholimäärästä ei ole aihetta käyttää niitä sanktioita, joita nyt käytetään yli 0,5 rattijuopumuksesta. Käytäntönä olisi mielekästä vastaava ns. rikesakkomenettely, jota nyt käytetään mm. ilman turvavöitä ajamisesta.

Tämä ei edellyttäisi mitään erityisiä lisätoimia liikennevalvontaa suorittavalta poliisilta, vaan tapahtuisi normaalin rattijuopumusvalvon-

nan yhteydessä rikesakkomenettelyä noudat-
taen. Rikesakko olisi joustava ja nopea sanktio-
menettely 0,2—0,5 promillea veressä alkoholin
vaikutuksessa ajoneuvon kuljettamisesta. Kyse
olisi myös esimerkiksi liikenne-raittiuuden, hal-
vimman liikenneturvaa parantavan tekijän, puo-
lesta. Päihteettömyys liikenteessä on kaikkein
edullisin ja myös tehokas tapa liikenneonnetto-
muuksien — kuolemien, vammautumisten ja ai-
neellisten vahinkojen — vähentämiseksi. Va-

kuutusmaksujen kautta jokainen ajoneuvon hal-
tija tai omistaja ja koko yhteiskunta joutuvat
osallistumaan myös päihteiden tuottamiin kus-
tannuksiin liikennevahinkojen yhteydessä. Siksi
tätä kustannusta olisi kaikin tavoin aiheellista
alentaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

rikoslain 23 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 23 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin
se on laissa 1198/2002, uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1—3 momentti siirtyvät 2—4 momentiksi,
seuraavasti:

23 luku

Liikenne-rikoksista

3 §

Rattijuopumus

Joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa
tai raitiovaunua nautittuaan alkoholia niin, että
hänen verensä alkoholipitoisuus ajon aikana tai

sen jälkeen on vähintään 0,2 promillea, on tuo-
mittava *lievästä rattijuopumuksesta* rangaistuk-
seen rikesakkomenettelyn mukaan, elleivät muut
syyt vaadi muuta menettelyä.

Tämä laki tulee voimaan 12 päivänä elokuuta
2007.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2007

Lauri Oinonen /kesk